

II

(Közlemények)

EGYÜTTES NYILATKOZATOK

EURÓPAI PARLAMENT

TANÁCS

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Nyilatkozatok a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az 1290/2013/EU és az 1291/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/695 európai parlamenti és tanácsi rendeletről ⁽¹⁾

(2021/C 185/01)

Együttes politikai nyilatkozat a visszavont forrásoknak a Horizont Európa keretprogrammal összefüggésben történő újbóli felhasználásáról

A visszavont forrásoknak a kutatási programmal összefüggésben történő újbóli felhasználásáról szóló együttes nyilatkozatban ⁽²⁾ az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság megállapodott abban, hogy a Horizont Európa keretprogramhoz vagy annak elődprogramjához, a „Horizont 2020” keretprogramhoz ⁽³⁾ tartozó projektek megvalósításának teljes vagy részleges elmaradása miatt visszavont kötelezettségvállalási előirányzatok a költségvetési rendelet 15. cikkének (3) bekezdésével összhangban a 2021–2027-es időszakban (2018-as árákon) 0,5 milliárd EUR összeghatárig újból rendelkezésre bocsáthatók a kutatási program javára. A költségvetési hatóság hatásköreinek és a Bizottságnak a költségvetés végrehajtására vonatkozó hatásköreinek sérelme nélkül az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság megállapodik abban, hogy ezen összeg indikatív felosztása a következőképpen fog történni:

- „Digitális gazdaság, ipar és világűr” klaszter és különösen kvantumkutatás: 300 000 000 EUR (2018-as változatlan árákon);
- „Éghajlat, energiaügy és mobilitás” klaszter: 100 000 000 EUR (2018-as változatlan árákon); és
- „Kultúra, kreativitás és befogadó társadalom” klaszter: 100 000 000 EUR (2018-as változatlan árákon).

A Bizottság nyilatkozata a (47) preambulumbekkezdés kapcsán

A Bizottság oly módon kívánja végrehajtani az EIC Akcelerátor programjának költségvetését, hogy biztosítsa, hogy a kkv-k, köztük az induló vállalkozások számára, kizárólag vissza nem térítendő formában nyújtott támogatás megfeleljen a Horizont 2020 keretprogram kkv-eszközének költségvetéséből nyújtott támogatásnak, összhangban az Európai horizontról szóló rendelet 48. cikkének (1) bekezdésében és (47) preambulumbekkezdésében rögzített feltételekkel.

⁽¹⁾ HL L 170., 2021.5.12., 1. o.

⁽²⁾ HL C 444. I, 2020.12.22., 3. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1291/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogram (2014–2020) létrehozásáról és az 1982/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 104. o.).

A Bizottság nyilatkozata a 6. cikk kapcsán

A Bizottság kérésre eszmecserét folytat az Európai Parlament illetékes bizottságával a következőkről: i. a potenciális partnerségek jelöltjeinek listája az EUMSZ 185. és 187. cikke alapján, amelyekre (bevezető) hatásvizsgálatok fognak vonatkozni; ii. a küldetési testületek által meghatározott ideiglenes küldetések listája; iii. a stratégiai terv hivatalos elfogadása előtti eredményei; valamint iv. a munkaprogramokhoz kapcsolódó dokumentumok bemutatása és megosztása.

A Bizottság nyilatkozata az etika/őssejtkutatás kapcsán – 19. cikk

Az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogram vonatkozásában az Európai Bizottság azt javasolja, hogy az emberi embrionális őssejtek kutatásának uniós finanszírozásával kapcsolatos döntések továbbra is a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramban alkalmazott etikai keretek között szülessenek.

Az Európai Bizottság azért javasolja ezen etikai keret továbbvitelét, mert a tapasztalatok alapján felelősségteljes szemléletmód kialakulását eredményezte egy igen ígéretes tudományterületen, és kielégítőnek bizonyult egy olyan kutatási programban, amelyben számos, nagyon eltérő szabályozási háttérű ország kutatói vesznek részt.

(1) Az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogramról szóló határozat három területet kifejezetten kizár az uniós finanszírozás hatálya alól:

- az ember reprodukciós célú klónozására irányuló kutatási tevékenység;
- az emberek génállományának olyan módosítására irányuló kutatási tevékenység, amelynek eredményeképpen ezek a változtatások örökölhetővé válhatnak;
- az emberi embrióknak kizárólag kutatási célból vagy őssejtekhez jutás céljából történő létrehozására irányuló kutatási tevékenység, ideértve a szomatikus sejtek maganyagának átvitelén alapuló eljárást is.

(2) Nem részesülhet finanszírozásban olyan tevékenység, amely minden tagállamban jogellenes. Nem részesülhet finanszírozásban valamely tagállamban olyan tevékenység, amely az adott tagállamban jogellenes.

(3) Az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogramról szóló határozat és az emberi embrionális őssejtek kutatásának uniós finanszírozását meghatározó etikai keret mögött semmiféle olyan értékítélet nem húzódik meg, amely az ilyen kutatás tekintetében a tagállamokban irányadó jogszabályi, illetve etikai keretre vonatkozna.

(4) A pályázati felhívásokban az Európai Bizottság kifejezetten nem fogja kérni emberi embrionális őssejtek felhasználását. Az emberi őssejtek felhasználásáról, legyenek azok felnőttekből vagy embriókból származók, az érintett tudósok döntenek az általuk elérni kívánt célkitűzések figyelembevételével. A gyakorlatban az őssejtkutatás uniós finanszírozását túlnyomórészt a felnőttekből származó őssejtek felhasználásának támogatására fordítják. Semmi nem indokolja, hogy az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogramban ez jelentősen változni fog.

(5) Minden olyan projektnek, amely emberi embrionális őssejtet kíván felhasználni, meg kell felelnie egy tudományos értékelésen, amelyben független tudományos szakértők azt vizsgálják, hogy a kitűzött tudományos célok eléréséhez valóban szükséges-e ilyen őssejteket felhasználni.

(6) A tudományos értékelésen megfelelt pályázatok ezután az Európai Bizottság által szervezett szigorú etikai vizsgálat tárgyát képezik. Az etikai vizsgálat során figyelembe veszik az Európai Unió Alapjogi Chartájában, továbbá az irányadó nemzetközi egyezményekben, különösen az Európa Tanács 1997. április 4-én, Oviedóban aláírt, az emberi jogokról és a biogógyászatról szóló egyezményében és annak kiegészítő jegyzőkönyveiben, valamint az UNESCO által elfogadott, az emberi génállományról és az emberi jogokról szóló egyetemes nyilatkozatban foglalt elveket. Az etikai vizsgálat annak ellenőrzésére is szolgál, hogy a pályázat tiszteletben tartja-e annak az országnak a szabályait, ahol a kutatást el kívánják végezni.

(7) Egyedi esetekben etikai vizsgálat a projekt élettartama alatt is végezhető.

(8) Minden olyan projektnek, amely emberi embrionális őssejteket kíván felhasználni, az érintett tevékenységek megkezdése előtt be kell szereznie az illetékes nemzeti vagy helyi etikai bizottság jóváhagyását. Minden nemzeti szabályt és eljárást be kell tartani, beleértve egyebek mellett a szülői hozzájárulásra, a pénzbeni ösztönzés tilalmára stb. vonatkozókat is. Az elbírálás során meg kell győződni arról, hogy a pályázat utal-e az engedélyezés és az ellenőrzés céljából a kutatás elvégzésének helye szerinti tagállam illetékes hatósága által meghozandó intézkedésekre.

- (9) Azokat a pályázatokat, amelyek a tudományos értékelésen, a nemzeti vagy helyi etikai ellenőrzésen és az európai etikai vizsgálaton egyaránt megfeleltek, egyenként a tagállamok vizsgálóbizottsági eljárással összhangban működő bizottsága elé terjesztik jóváhagyásra. Nem kaphat finanszírozást egyetlen olyan, emberi embrionális őssejteket felhasználó projekt sem, amely nem nyeri el a tagállamok jóváhagyását.
- (10) Az Európai Bizottság a jövőben is arra törekszik, hogy az uniós finanszírozásban részesített őssejtkutatás eredményei – végső soron valamennyi ország betegeinek érdekében – a kutatók számára széles körben hozzáférhetőek legyenek.
- (11) Az Európai Bizottság támogatni fog olyan cselekvéseket és kezdeményezéseket, amelyek kellően megalapozott etikai keretek között hozzájárulnak az emberi embrionális őssejtek kutatásának összehangolásához és észszerűsítéséhez. Ennek jegyében a Bizottság továbbra is támogatni fogja az emberi embrionális őssejtvonalak európai nyilvántartását. E nyilvántartás támogatása lehetővé teszi az Európában rendelkezésre álló emberi embrionális őssejtek ellenőrzés alatt tartását, hozzájárul ahhoz, hogy a kérdéses őssejteket a tudósok minél jobban hasznosítsák, és segíthet megelőzni az új őssejtvonalak indokolatlan előállítását.
- (12) Az Európai Bizottság a jövőben is követni kívánja a jelenlegi gyakorlatot, és nem fog a vizsgálóbizottsági eljárással összhangban működő bizottság elé terjeszteni olyan pályázatokat, amelyek olyan kutatási tevékenységet tartalmaznak, amelyek emberi embriókat semmisítenek meg, még akkor sem, ha ezt őssejtekhez jutás céljából teszik. E kutatási lépés támogatásának kizárása nem jelenti azt, hogy nem részesülhetnek uniós finanszírozásban azok a következő kutatási lépések, amelyek emberi embrionális őssejtek felhasználását igénylik.
-